

COMMANDOVOERINGS- ONDERSTEUNING SFIR3

Door: majoor R. Miedema, Hoofd Sectie S6 41 Mechbrig

In de accentperiode 2003-2004 werd 41 Mechbrig, vóór haar opheffing, nog eenmaal grootschalig ingezet. Het 42e Bataljon Limburgse Jagers (BLJ) werd tijdens de operatie SFIR3 ingezet als 42(NL) Battle Group.

In dit artikel wordt ingegaan op de commandovoeringsondersteuning, de daadwerkelijke uitvoering van de opgestelde plannen, de evaluatie en de lessons learned.

Daar commandanten geen antwoorden konden geven op alle vragen zijn voor de ondersteuning aannames gedaan. Om meer richting te geven aan de planontwikkeling van de CIS-omgeving zijn een aantal eisen geformuleerd:

- maak een zo flexibel mogelijke verdeling van beschikbare verbindingsmiddelen om eenheden zowel mobiel als statisch (op de bases) primair en secundair bereikbaar te houden;
- gegevens moeten elektronisch beschikbaar zijn tot op compagniesniveau zodat informatie optimaal kan worden gedeeld;
- geautoriseerde versies van documenten moeten gepubliceerd kunnen worden in een soort bibliotheek;
- onvoorziene uitbreidingen (OT wijzigingen) moeten op te vangen zijn;
- systemen moeten (op afstand) beheer- en beheersbaar zijn;
- het aantal separate netwerken moet zoveel als mogelijk worden beperkt;
- de eisen die aan informatiebeveiliging worden gesteld moeten als rode draad door het ontwerp lopen;
- er moet rekening worden gehouden met bepalingen op gebied van archiefvorming;
- koppelingen met lokale stelsels zijn niet toegestaan;
- gebruikersondersteuning moet, analoog aan TITAN, op een zo laag mogelijk niveau plaatsvinden.

De deeltaken die uiteindelijk moesten worden ingevuld waren:

- CISConcept; de middelen.
- S6 / C2Ost-Team; de mensen.
- Integreren mensen, middelen en werkwijze; de (Staf-)procedures.

Deze zullen achtereenvolgens worden beschreven.

Binnen de brigadestaf ging het bureau CIS-operaties van de Sectie S6 aan de slag met de planning van middelen in de voertuigen en monitorde de inbouw door het Cen-

trum voor Technologie en Missieondersteuning (CTM, voortgekomen uit de voormalige ECW). Twee netwerkbeheerders deden de IT-planning en de voorbereidingen voor de bouw van de netwerken. De Sectie S6 van BLJ werkte mee aan de samenstelling van de diverse radionetten, terwijl de toekomstige commandanten van de C2Ost-Gpn meedachten over de noodzakelijke comcon inrichting. Dit alles gaf de ruimte de grote lijnen in de gaten te houden, feeling te houden met het besluitvormingsproces binnen de battlegroup en alvast te beginnen met het schrijven van een Standard Operational Procedure (SOP).

CISCONCEPT; DE MIDDELEN

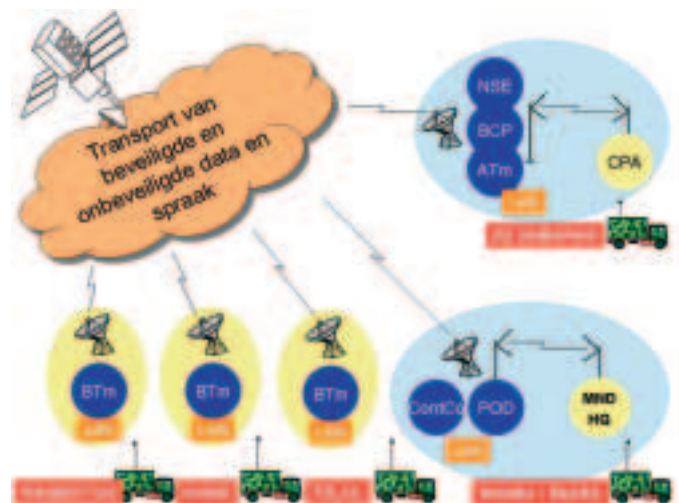
De wensen en eisen van commandanten en gedane aannames zijn vertaald naar CIS-producten die geleverd moesten kunnen worden. Het onderstaande overzicht geeft dit weer:

- Beveiligde dataverbinding tussen eenheden en naar NL
  - TMS, GIS, HF7000, FAX+PNVX, HYPERTERMINAL i.c.m.PNVX
- Beveiligde spraakverbinding tussen eenheden en naar NL
  - PNVX, FM9000(FHOP), HF MPR
- Onbeveiligde dataverbindingen
  - FAX, Hyperterminal, remote-mail via GNC-domein, internet-mail
- Onbeveiligde spraakverbinding
  - MDTN, welfare, Satellietelefoon (INMARSAT, Iridium)
- Welfare Internet Café
  - Dit zou worden uitbesteed aan een commercieel Italiaans bedrijf (ICLOS)

- Gerubriceerd netwerk (Rood - SFIR)
- MS-Office omgeving, ISIS (GIS & TMS)
- Ongerubriceerd netwerk (Zwart - GNC domein)
- MS-Office omgeving, functioneel inter- en intranet toegang, remote mail
  - FASS (GDBK, BBS, PBS, BICES)

Nu restte het maken van een plan om deze wensen te implementeren. Het operatiegebied van SFIR3 strekt zich uit over 5 (hoofd)locaties (zie figuur 1). De eenheden op deze locaties worden aangesloten op een CIS infrastructuur door het personeel en de middelen van de C2OstGpn. Deze CIS infrastructuur wordt centraal aangestuurd en is op maat gemaakt voor SFIR3. De NL-stafleden binnen HQ MND(SE) in Basra zijn eveneens aangesloten. Het satellietstelsel KL-VSAT verbindt alle locaties en gebruikers in Nederland en Duitsland. Uitlopers van het systeem worden d.m.v. een straalverbinding gekoppeld. Als reservesysteem om bij uitval van de KL-VSAT nog beveiligd data te kunnen uitwisselen zijn alle locaties voorzien van een HF7000 (Firm 400 W).

De verbinding tussen de CP 42(NL)BG en de naast hogere staf (MND(SE)) werd onderhouden door SYNERGY, een semi-commercieel (UK) systeem dat na het ontmantelen van het personeelsintensieve PTARMIGAN werd ontplooid. Het koppelt de ondercommandanten van C-MND(SE)

Figuur 1: CISconcept

in een apart netwerk en maakt gerubriceerd e-mail verkeer (I-Net), gerubriceerd telefoneren (Blue Phone) en video teleconferencing (VTC) mogelijk. Binnen de staf waren een beperkt aantal fysieke aansluitingen aanwezig. De rear-link naar het OPCO in Apeldoorn bestond uit de KL-VSAT met de HF7000 als back-up.

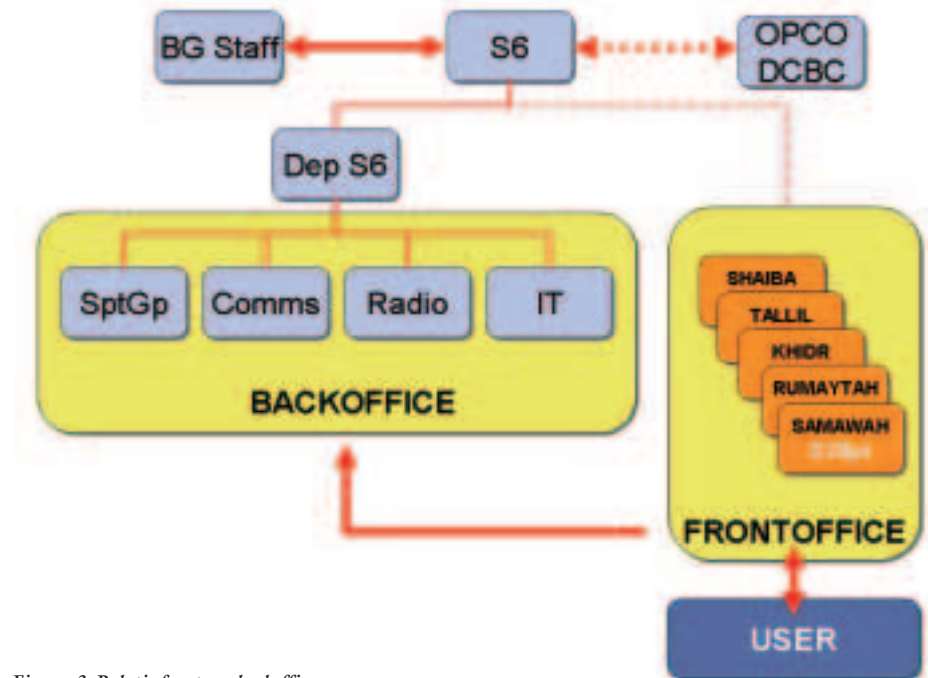
De eenheden die deel uitmaken van SFIR3 zouden worden uitgerust met een computernetwerk. Op dit operationele, gerubriceerde (rode), netwerk zullen verschillende applicaties draaien waaronder Office, GIS, TMS (ISIS).

Naast het rode netwerk is er ook een zwarte, ongerubriceerde variant. Dit netwerk, een uitloper van het GNC-domein, wordt met name gebruikt t.b.v. functioneel internet, FASS (Functional Area SubSystems zoals BBS, GDBK, PBS, TeleMedicine) en andere systemen die een koppeling maken met bestanden buiten het operatiegebied.

Voor het operationeel, mobiel, optreden van de eenheden van de battlegroup zijn diverse soorten radio's ingezet die functioneren in commando-, logistieke-, grond-lucht- en noodnetten.

C2OST-TEAM; DE MENSEN

Aan de hand van een organigram (figuur 2) zal ik toelichten wat de taken en verantwoordelijkheden waren van het team mensen dat de C2-ondersteuning inhoud zou gaan geven. De organieke sectie S6 van 42 Painfbat bestaat uit een eerste luitenant (S6) en een sergeant(1) stoo vbdn. De lijnploeg is doorgaans opgeheven om invulling te geven aan de eis dat eenheden maximaal voor 90 % gevuld mogen zijn. De focus van de sectie S6 ligt qua middelen normaal gesproken

Figuur 3: Relatie front- en backoffice

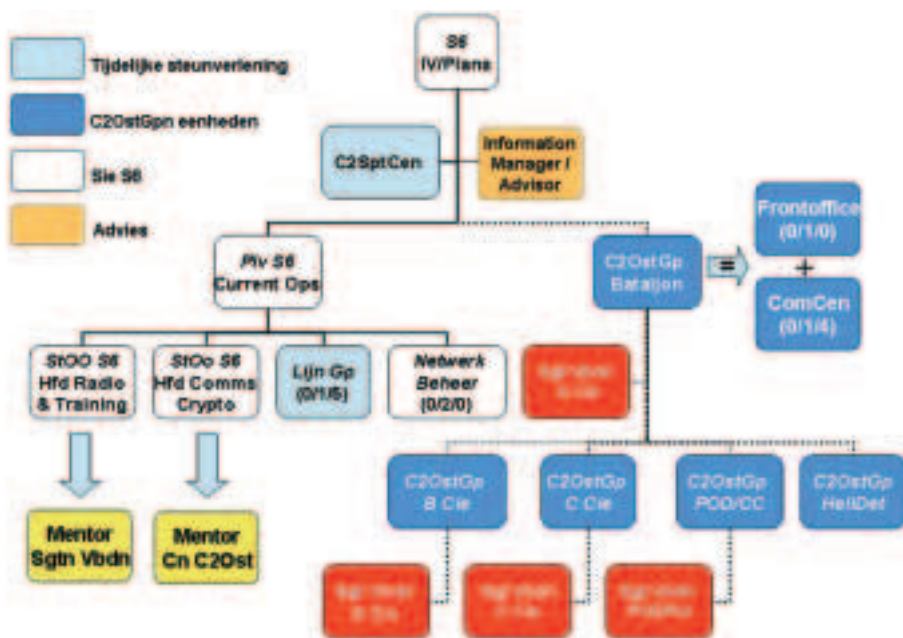
voornamelijk bij de organieke Combat Netradio van het painfbat (CNR FM9000). De sectie zou dus moeten worden versterkt om ondersteuning te kunnen bieden bij de "theater wide deployed" CIS. Met het oog op overname van het Korps Mariniers werd besloten dat ik als S6 mee zou gaan. Mijn focus zou gericht zijn op het stafproces en de ondersteuning ervan, de IV-rol nam ik voor mijn rekening. Hierbij werden wij, tijdens de uitzending, gedurende een aantal weken gesteund door twee leden van het C2SC. De S6 van BLJ zou als plaatsvervangend S6 SFIR3 de leiding nemen over de lopende zaken. Verder werd de sectie uitgebreid met een sergeant-majoor comms/crypto die tegelijkertijd ook optrad als S6-NSE en missie-crypto functionaris. T.b.v.

het beheer en de bouw van de diverse netwerken werden twee kaderleden van het bureau CIS-beheer ingezet die in de opbouw fase op locatie zijn ondersteund door twee leden van het CISCC. De organieke sergeant vbdn van BLJ was in de organisatie belast met alle radioaangelegenheden en frequentie management. In de opbouw fase werd gedurende een maand ondersteuning geleverd door een lijnploeg van 106 Vdbat.

Aan de gebruikerskant wilde ik de bekende commcens omvormen naar C2OstGpn. Hoewel er geen TITTAAN middelen ter beschikking waren was er wel een vergelijk te maken. Ook wij zouden tot op een laag niveau in de organisatie LANs uitbrengen die vergelijkbaar zijn met de BAMs in de TITTAAN organisatie. De C2OstGp zou naast haar comcen-taak moeten optreden als frontoffice/helpdesk. De C2OstGp werd verantwoordelijk voor de externe verbindingen en het LAN. De sergeanten vbdn ("Foxtrot") van de eenheden zouden zich bemoeien met de interne verbindingen (CNR, middelen in voertuigen, lijn, etc) E.e.a. is in figuur 3 in kaart gebracht. De gebruiker doet zaken met de C2OstGp, die op haar beurt kan terugvallen op een klein team van specialisten op bataljonsniveau. De C2OstGpn staan onder bevel van de eenheidscommandant en worden functioneel aangestuurd door de S6.

PROCEDURES

Uiteindelijk moet al deze bemande techniek ten goede komen aan de commandovoering. Er moeten afspraken worden gemaakt over het gebruik. Informatiemanagement is een proces waarin de commandant een centrale rol speelt. Hij bepaalt welke informatie hij nodig heeft, waar de informatie betrekking

Figuur 2: Organigram

Figuur 4: Informatiemanagement

op moet hebben, wanneer die beschikbaar moet zijn en hoe hij het gepresenteerd wil zien.

Hij is de informatiemanager. Hij wordt hierin geadviseerd door zijn specialist, de S6. Deze weet wie de informatie genereert en welke bronnen daarbij gebruikt worden. In figuur 4 is e.e.a. schematisch weergegeven. Waar mogelijk hebben opleidingen plaatsgevonden en zijn systemen in de eindoefening GRIFFIN PREPARATION ingebracht. Er is nagedacht over het functioneren van staven, het inpassen van systemen in stafprocessen en de inrichting van de commandoposten. Dit alles is beschreven in een SOP Commandovoeringsondersteuning.

UITVOERING

Toen het plan eenmaal in de steigers stond werd het tijd het te “verkopen” aan de divisie, zij moest tenslotte toestemming geven de benodigde middelen vrij te maken, dan wel aan te schaffen. Er volgde enige discussie over met name het gebruik van de LAN-middelen tot op het compagniesniveau en de motivatie van de diversiteit aan systemen in de voertuigen. Het idee bestond dat het wel erg veel middelen waren. Het ging tenslotte over meer dan 250 werkplekken verdeeld over 5 locaties, 9 subeenheden en ongeveer 180 te modificeren voertuigen. Na een ondersteunend advies van de G3 m.b.t. de operationele noodzaak, die gebleken was uit de operationele verkenning waaraan hij ook had deelgenomen, ging de divisiecommandant overstag

Met de steun van het CTM, de Sectie G6 van (inmiddels) het OPCO, het CISCC en het C2SC konden alle benodigdheden tijdig worden verzameld en geschikt worden

gemaakt voor inzet. In korte tijd zijn alle laptops getest en van de juiste software voorzien, servers ingesteld, mast materiaal en printers verzameld, kabels gekocht, radio's ingebouwd, configuratiebeheer op poten gezet en is alles beladen. We hebben de middelen gesplitst in essentieel en minder essentieel. De essentiële middelen waren nodig om tijdig het commando in Irak te kunnen overnemen en zijn in aparte boxpallets beladen en gelijktijdig met de Sectie S6 ingevlogen. Het betrof circa 7000 kg aan materiaal. Het overige materiaal ging in twee containers met de boot.

Op 23 februari is het CIS-voordet vertrokken, drie weken voor de datum van TOA.

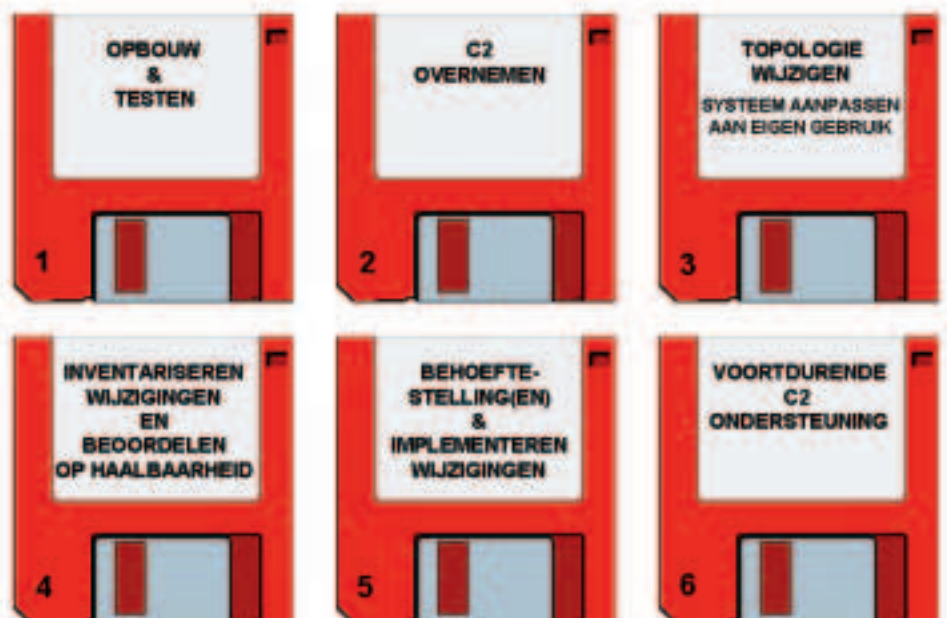
Met 19 mannen en vrouwen zijn we aan de slag gegaan. Dit betrof de Sectie S6, de steun vanuit 106 Vdbat (lijnploeg), het CISCC (ondersteuning netwerk), de commandanten van de C2OstGpn en de sergeant vbdn van de hoofdlocatie. Nadat we 's nachts in de vrieskou op de logistieke basis in Shaiba warm welkom waren geheten en na een korte nachtrust konden de boxpallets met het CIS-materiaal worden uitgepakt en werd gestart met het opbouwen van de systemen. Het werk was vooraf verdeeld in 6 fasen (figuur 5)

Doel was voor de komst van de eenheden alle locaties te hebben voorbereid (fase 1). Dit is voor 95 % gelukt. Hoofddinspanning was de locatie van de CP 42(NL)BG in As Samawah. Terwijl de mariniers nog leiding gaven aan de operatie met hun middelen, moesten wij proberen de onze in de lucht te brengen.

De deadline was 11 maart, vanaf dat moment zouden wij met de bataljons CPn colokeren. C2Ost-personeel van de KL nam de werkzaamheden van het verbindingdienstpersoneel van de mariniers op de bataljons commandopost over met KL-apparatuur, maar met de, op Engelse leest geschoeide, mariniersprocedures. SFIR2 was tenslotte nog tot TOA leading.

Uiteindelijk waren we vanaf 15 maart zelf aan zet (fase 2 en 3). Met het daarop gebouwde systeem zijn we van start gegaan. Vervolgens zijn over een periode van twee weken de veranderingen geïnventariseerd (fase 4). Soms lossen problemen zichzelf op, mensen leren werken met de middelen, soms waren er zaken die daadwerkelijk moesten worden aangepast.

Waar mogelijk en wenselijk zijn er m.b.t. de wijzigingen plannen gemaakt, zijn er middelen besteld en zijn de wijzigingen geïmplementeerd (fase 5).

Figuur 5: Tijdschema - fasen

EVALUATIE

Ik wil afsluiten met het evalueren van ons plan. Hoe hebben de mensen en middelen zich gehouden? Wat waren de ervaringen tijdens het gebruik? Welke lessen kunnen worden geïdentificeerd? Hierbij zullen willekeurig een aantal zaken de revue passeren. Voorop staat dat het plan goed heeft gefunctioneerd. Commandanten hebben vanuit hun commandoposten (statisch en mobiel), onder vaak moeilijke omstandigheden, voortdurend leiding kunnen geven aan hun eenheden. Onderstaande lessen zijn dan ook geen kritiek maar gebaseerd op het streven naar een nog betere commandovoeringsondersteuning van toekomstige operaties. Een aantal problemen zullen met de invoering van TITAAAN en de ondersteuning van het CISCC tot het verleden behoren.

De netwerken en applicaties

De met TALANFA-middelen op LAN2000-basis opgezette netwerken (rood en zwart) hebben technisch prima gefunctioneerd. Informatie en randapparatuur konden worden gedeeld en het beheer kon op afstand worden uitgevoerd, zodat schaars personeel centraal kon worden ingezet. In de loop van de missie is wel een hardware vervangingsprogramma opgestart. Vanwege de haast bij vertrek kon niet tijdig de hand worden gelegd op de beste printers en laptops. De behoefte om multimedia apparatuur aan te kunnen sluiten bleek groter dan verwacht. Patrouilles werden bijna altijd uitgerust met digitale camera's. Bij terugkomst bestond dan de behoefte deze gegevens te verwerken in rapportages en presentaties. Windows NT4 (het LAN2000 besturingsstelsel) kan hier niet of nauwelijks mee omgaan. De benodigde drivers zijn niet altijd beschikbaar. Dit noodzaakte tot de inzet van stand alone XP-machines wat voor een deel het netwerkvoordeel tenietdeed. Van de mariniers was een digitaal archief overgenomen dat veelal bestond uit Office 2000 documenten. LAN2000 heeft Office 97 als standaard. Het heeft nogal wat tijd gekost de belangrijkste documenten om te zetten.

Het zwarte netwerk fungeerde in feite als verlengstuk van het GNC-domein. Een toepassing binnen SFIR was inter- en intranet. Omdat de gebruiker als het ware op afstand in Nederland werkte werd e.e.a. als traag ervaren. Van DTO werd de dienst "veilig internet op de werkplek" afgenomen. Bij DTO realiseerde men zich niet altijd dat zij diensten levert voor missies in het buitenland die klokronde ondersteuning moeten worden. Zo kon het gebeuren dat systemen uitvielen a.g.v. onderhoud in Nederland, het was tenslotte weekend! Voor de medici van het MOGOS en voor de beheerders zorgde het zwarte netwerk voor het transport van data van hun specifieke applicaties als GDBK (Geneeskundige database), TeleMedicine (Me-

dische foto's "mailen" naar het CMH voor second opinion) en BBS (Beheer systeem). Omdat dit specifieke applicaties zijn met eigen functionele beheerders kon niet altijd de steun worden verleend, maar moesten derden worden ingeschakeld. Dit veroorzaakte vaak vertraging bij het vinden van oplossingen.

Het Tactical Messaging System (TMS) is ontwikkeld voor formeel militair berichtenverkeer in het operationele domein. Wij zijn de eerste eenheid van de KL die dit systeem tot op team/pelotonsniveau heeft gebruikt in een operatie. De adressering (to-regel) bepaalt de hoofdrichting. De aflevering van het bericht wordt bepaald door de Subject Indicator Code (SIC). Van persoon naar persoon mailen kan niet. Men is dit van huis uit echter wel gewend. Wie binnen een geadresseerde eenheid lid is van een SIC krijgt het bericht. SICs horen bij stafprocessen of -producten. Het is moeilijk gebleken vooraf te analyseren welke "onderwerpen" binnen SFIR3 aan de orde zouden zijn. Wij waren een "tailor-made" battlegroup, "learning by doing". Processen werden dagelijks aangepast of bijgesteld. Dit vertaalde zich niet altijd in aanpassingen in SIC-abonnementen. Berichten kwamen niet bij de juiste functionarissen aan en als alternatief werd een veelvoud van SIC's gekozen wat weer resulteerde in teveel berichten bij teveel mensen. Een vicieuze cirkel. Men bleef zoeken naar de individuele gebruiker achter de SIC. Ondanks de gevolgde training kwam een effectief gebruik niet van de grond. Als oplossing is gekozen het systeem aan te passen aan de wens om meer gericht naar individuen te sturen. Hiervoor zijn trigrammen bedacht (SIC) die leken op de functie van de gebruiker(s), werden voldoende mailboxen aangemaakt en vervolgens die individuen of kleine, herkenbare, groepen geabonneerd op die SIC. Het voordeel van duidelijkheid (ik weet aan wie ik mijn bericht stuur) woog ruimschoots op tegen enkele nadelen. TMS moest namelijk iets gaan doen waar het niet voor is ontwikkeld. Deze oplossing ging gepaard met een SIC-kaart waarop men kon zien wie onder welk trigram te bereiken was. Deze oplossing heeft goed gewerkt en is ook in gebruik bij SFIR4. Een tweede operationele applicatie was het geografisch informatiesysteem GIS, onderdeel van ISIS. Informatie die grafisch kan worden ingevoerd kan worden gedeeld met andere gebruikers. Een ieder heeft op deze manier hetzelfde beeld (Common Operational Picture). Een beproeft systeem. Ik denk echter dat het gebruik kan toenemen als er voldoende gedetailleerd kaartmateriaal voorhanden is. Als je dit soort systemen tot een laag organisatieniveau invoert neemt de behoefte aan gedetailleerd kaartmateriaal toe. Nog beter zou het zijn als het kaartmateriaal ter plaatse kan worden ingevoerd,

zodat altijd met de laatste gegevens kan worden gewerkt. Dit was helaas niet het geval. Een grote "concurrent" in deze was het materiaal van de milgeo functionaris die kon beschikken over actuele luchtfoto's en beelden van UAV's.

De flectrack applicatie maakte het mogelijk voertuigen, die uitgerust waren met Satcom C, te volgen. Door een koppeling van dit systeem met ISIS kon op een apart overlay deze informatie worden gedeeld met alle GIS-posities. Helaas was het niet mogelijk onderscheid in eenheden, konvooien of soorten voertuigen te maken. Dit maakte het overlay onoverzichtelijk. Ook technisch werkte deze applicatie niet perfect. Te vaak werden voertuigen afgebeeld op onjuiste locaties. Het was dan ook van groot belang aandacht te schenken aan het verschijnsel van "het gelijk van de computer". Gepresenteerde informatie moest worden geverifieerd.

De netradioverbindingen

De combat netradioverbindingen ondervonden hinder van weer en terrein. Hier was wel rekening mee gehouden maar de extreem droge bodem en de vele bovengrondse stroomkabels zorgden voor extra hoofdbreken. Het heeft veel energie gekost de beperkingen uit te leggen, een radio is nu eenmaal geen telefoon, maar gebruikers in een onvriendelijke omgeving hebben hier vaak geen boodschap aan. De kennis van de gemiddelde radiogebruiker, met name op stafniveau, was te laag. We hebben de VHF antennes m.b.v. (ZODIAC) steekmasten zo hoog mogelijk bevestigd. Dit resulteerde voor de teams in een vrijwel gebiedsdekkend netwerk. De patrouilles werden steeds handiger in het kiezen van juiste posities en alternatieve verbindingsmiddelen (Satcom, HF). De HF-netten zorgden, o.a. door het beperkte vermogen van de Motorola, voor een knelpunt bij het monitoren van de konvooien over grotere afstanden. De oplossing is gezocht in het opschroeven van het vermogen in de hardtop-voertuigen, instructie in het gebruik van een draadantenne (tijdens rust te gebruiken), het aanvragen van 150 watt poweramplifiers voor de bases (hier waren bij gebrek aan Motorola basisstations slechts HF manpacks beschikbaar) en het vinden van antennes die met name geschikt zijn voor een woestijnomgeving. Naast technische oplossingen zijn er ook procedurele afspraken gemaakt. Konvooien werden zo samengesteld dat er een combinatie van radio- en satellietssystemen was ingedeeld. Ook werden radionetten "levend", het doorzenden van berichten was vaak noodzakelijk.

De grond-lucht verbindingen vormden een uitdaging. De Chinook (CH-47D) beschikt niet over HF-radio middelen die tijdens de vlucht kunnen worden gebruikt, de VHF ra-

dio heeft door de geringe vlieghoogte maar een beperkt bereik. Hierdoor kan deze helikopter na take-off niet meer worden "bijgestuurd". Dit is met name bij de inzet van de MedEvac kritisch, maar ook bij de inzet als transportmiddel voor een Air Reserve Force. Door de laatste software update van de Apache (AH-64D) was deze niet meer in staat de FM9000 boordradio te gebruiken! Deze radio stelt de piloot in staat met de grondtroepen te praten. De oplossing werd door DCBC (KLu) gezocht in het verwerven van aanvullende systemen (SINGARS). Van uitlevering is het echter nog steeds niet gekomen. Hierdoor waren de mogelijkheden voor grondtroepen om beveiligd met de helikopter te communiceren beperkt tot de inzet van Close Combat Attack Teams voorzien van de UHF PRC 117-F. Een willekeurige voertuig kan dit nu dus niet!

Informatiebeveiliging

Informatiebeveiliging en het toezicht hierop hebben als een rode draad door het ontwerp en de opbouwfase gelopen. Gedurende de missie zijn de procedures fijn geslepen. Het A&A bezoek van een BA-vertegenwoordiger leverde een aantal tips op waarvoor e.e.a. nog beter kon worden ingevuld. Het computernetwerk kon na het bezoek als NATO SECRET worden geaccrediteerd.

Documentaire Informatievoorziening

Eenheden die in het kader van crisisbeheersingsoperaties worden uitgezonden, worden beschouwd als zelfstandig archiefvormende instanties. Zij zijn daarmee gebonden aan de bepalingen in de archiefwet 1995 om te zorgen voor een geordende en toegankelijke staat van de te bewaren documenten. De vastlegging van het operationele optreden van de Nederlandse krijgsmacht is van belang voor het systematische toepassingsgericht onderzoek daarnaar en voor de informatievoorziening daarover aan de politieke en ambtelijke leiding van het Ministerie van Defensie.

Archivering is een continue proces. Bij de invulling van de C2-ondersteuning is hiermee rekening gehouden. Het grootste deel van de informatie kon digitaal worden vastgelegd. Het netwerk beschikte over speciale back-up servers voorzien van een losse harde schijf die na de missie kon worden ingeleverd bij het Centraal Archief Depot in Den Haag. Binnen zowel het contingentscommando als het bataljon is er een functionaris, officier vastlegger, aanwezig die verantwoordelijk is voor de geïntegreerde vastlegging bij de gehele eenheid. Helaas wordt aan de toewijzing van deze functies vaak te weinig aandacht besteed. Kort door de bocht: "Wie over is mag mee als vastlegger". De vastlegger krijgt vaak neventaken die gemakkelijk een hoofdtaak worden omdat zijn affiniteit met informatiestromen en het archiveren beperkt is. Met goed opge-

leid DIV-personeel, en dat hoeft niet per definitie een officier te zijn, zijn hier verbeteringen te behalen zijn. De KL wil kennelijk in dit proces investeren gezien de activiteiten van DIV-Online binnen SFIR5.

Configuratiemanagement

Om adequaat te kunnen reageren bij uitval, ad-hoc acties en vervanging is het van groot belang te weten welke CIS-middelen er ingedeeld zijn en wat de locatie en de status is. Tijdens de opbouwfase is door een medewerker van het CISC geëxperimenteerd met MTSD, een database voor dit soort toepassingen via het zwarte netwerk. Dit was een trage en gebruikersonvriendelijke oplossing. Beter zou het zijn als de database lokaal beschikbaar zou zijn. Noodgedwongen is gekozen voor een eigen access-database, dit kostte echter veel tijd en moeite.

Basis Militaire Vaardigheden

We vergeten het nog wel eens, maar boven alles zijn we militair. Hierbij hoort de kennis van vele, soms kleine, vaardigheden. We waren vaak onderweg en konden daardoor in aanraking met komen met geweld. Het beheersen van militaire vaardigheden betekent dan overleven! Vrijwel alle base-bewoners hadden een vuurpositie op de zandwal rond de base en kwamen in aanmerking voor wachtdiensten. Door de regelmatige beschietingen werd iedereen geconfronteerd met onzekerheid en stress. Een goede beheersing van militaire vaardigheden geeft dan een stuk zelfvertrouwen om deze situaties goed te doorstaan.

Internetcafé

Tijdens deze missie is ervoor gekozen om, naast de bekende verkoop van telefoonkaarten, te onderzoeken wat de mogelijkheden waren om welfare internetdiensten te leveren. Anno 2004 geen luxe meer. De internetcafés zouden op alle locaties moeten worden ingericht en mochten geen belastingvormen voor de operationele (satelliet-)verbindingssystemen. Onderzoek leerde dat DTO geen passend, betaalbaar systeem kon leveren. Het internetcafé dat wij zochten zat niet in hun pakket. Tijdens de ISAF missie heeft het HRFHQ ervaring opgedaan met een Italiaans bedrijf (www.iclos.it) dat gratis internetcafés inricht, onderhoudt en ondersteunt. De onkosten worden gedekt door de verkoop van kaarten met "beltegoed". In de voorbereiding van de missie is contact met dit bedrijf gelegd en afgesproken werd dat er begin maart een verkenning zou plaatsvinden in Irak. Nadat deze had plaatsgevonden en onderlinge overeenstemming was bereikt duurde het nog geruime tijd totdat alle sites operationeel waren. Lange aanvoerlijnen en halsstarrige techniek waren hier o.a. debet aan. Het feit dat we geen contract hadden, we betaalden tenslotte niets, gaf ons ook geen mogelijkheid het tempo

van het invoeren te versnellen. Helaas was in de voorbereiding, misschien iets te voorbarig, de indruk bij het thuisfront gewekt dat iedereen al snel zou kunnen mailen. Dat heeft zelfs tot publicaties in de media geleid. Voor het moreel zijn de internetcafés van grote waarde gebleken en we moeten binnen de krijgsmacht eens nagaan welke mogelijkheden we zelf in huis hebben om deze vorm van personeelszorg in uitzendgebieden te realiseren.

C2-ondersteuningsgroepen

Bij de inzet van CIS is een goede ondersteuning van groot belang. Tijdens de operatie SFIR3 werden de meeste gebruikers geconfronteerd met meer systemen dan waar ze van huis uit mee vertrouwd waren. Om ervoor te zorgen dat de communicatie- en informatiesystemen optimaal gebruikt worden is het noodzakelijk te investeren in goed opgeleid (frontoffice-) personeel tot op het laagste niveau. Misschien moeten de beste mensen wel op het laagste niveau werken. Ze kunnen daar, als het er om spant, niet direct terugvallen op collega's en moeten dus zelf in staat zijn de gebruiker weer op het juiste pad te helpen. Ze moeten daarbij niet alleen 100 % kennis van apparatuur hebben maar ook begrijpen welke processen ze ondersteunen. Als deze toekomstige junior incidentmanagers ook nog in staat zijn in "Jip en Janneke taal" uitleg te geven, zijn zij van zeer grote waarde voor iedere commandant!

(Noot redactie Intercom: Majoor Jurjen Hoekstra (Exchange Officer in de US) beschreef dit punt ook in de intercom 2004-2. De Amerikanen hebben uit de oorlogen in Afghanistan en Irak ook geleerd dat het een knelpunt is dat er binnen eenheden te weinig mensen zijn om complexe apparatuur te installeren, te bedienen en te onderhouden.)

Het was een uitdaging om deel uit te maken van de operatie SFIR3. Het was een hectische periode die we met de steun van collega's prima zijn doorgekomen. De techniek werkte doorgaans wel, al kun je er geen opdrachten aan geven. Ervoor zorgen dat de gebruiker er goed mee om kan gaan is de grote uitdaging. De techniek inbedden in processen, slim gebruiken en aangeven wat de (on)mogelijkheden zijn. Dit vergt veel van personeel van het Wapen van de Verbindingsdienst, van de sergeant incidentmanager bij een manoeuvre eenheid, via de C2Ostgpn tot de ontwikkelaars bij het C2SC. Ook commandanten moeten worden getraind. Zij moeten ons uitdagen de ondersteuning bij hun plannen te realiseren. Als ons dat allemaal lukt kunnen we nog waardevoller zijn voor de Koninklijke Landmacht.

Dit artikel is door de redactie Intercom ingekort